

Алис Виeira

ДНЕВНИК Инес Таварес

Наслов оригинала

Alice Vieira

A VIDA NAS PALAVRAS DE INÊS TAVARES

OU DIÁRIO DE QUEM SÓ QUER A PAZ NO MUNDO E O BRAD PITT

Original edition by Editorial Caminho Portugal, 2008

© Editorial Caminho, 2008

За издање на српском језику © Креативни центар 2011

Библиотека *Свет је један*

књига четрдесет осма

прво издање

Уредник библиотеке

Дејан Беговић

Уредник издања

Анђелка Ружић

Илустрације

Александар Золотић

Лектор

Мирјана Делић

Припрема за штампу

Татјана Ваљаревић

Издавач

Креативни центар, Београд, Градиштанска 8

тел.: 011 / 38 20 464, 24 40 659, 38 20 483

www.kreativnicentar.rs

e-mail: info@kreativnicentar.rs

За издавача

мр Љиљана Маринковић, директор

Штампа

Публикум

Тираж

3.000

ISBN 978-86-7781-808-1

Објављено уз помоћ

Direcção-Geral do Livro e das Bibliotecas / Portugal

Алис Виeira
=
ДНЕВНИК
Инес Таварес
ИЛИ
Дневник оне која само жели
Бреда Пита и мир у свету

С португалског превела
Ана Кузмановић Јовановић

Креативни центар

*За мої пријатеља Жозеа Ребела, мисионара из реда
комбонијанаца, који ме је довео у часопис „Аудасија“,
где је пре многе година, мада под другим именом,
„рођена“ Инес Таварес...*

Зовем се Инес.

Инес Переира Таварес.

Переира, по мамином оцу, који је умро пре седам година, а звао се Еуженио Переира.

Таварес, по очевој мајци, која се зове Едвижес Таварес.

Иначе, она се зове Едвижес Таварес до О, али је била довољно присебна да изостави то О кад је крстила мог оца.

Мој отац не носи презиме свог оца због једне компликоване приче коју ћу морати да испричам нешто касније, али ми сад није до тога, јер је нова година почела пре мање од месец дана и уморила сам се од свих протеклих дана славља.

Уз све то, још ми је био и рођендан. А сви знамо колико су рођендани напорни. После тога су нам потребне недеље да се опоравимо.

Двадесет првог напунила сам тринаест година.

Ништа посебно. Хиљаде људи у целом свету пуне тринаест година двадесет првог јануара.

Ни рођенданска прослава није била ништа посебно. Дошли су уобичајени гости, то јест моја породица и још: Ванеса, моја најбоља другарица; Розарио и Кларис, које су ми најбоље другарице кад Ванеса није ту; Домингос, који је страшно тупав али много слadak; и Жонас, који никоме није најбољи друг, осим можда наставницама, али га увек зовемо на рођендане јер одлично подноси наше родитеље, понекад чак изгледа као да им је деда, а то нас спасава од великог смарања.

Као што каже наставница португалског, *йрава је йамейница*.

А на таквим прославама увек добро дође једна паметница.

Али то што сад говорим о свом рођендану, то је само зато што ми је бака Жи дала ову свеску на чијим корицама огромним словима пише:

Дневник

И већ цео сат зурим у овај лист папира смишљајући шта да напишем. Зато сам написала све оне баналности које су остале горе.

Дневник.

Другим речима, смор.

А притом више нико и не пише.

Нико више не узима хемијску да нешто запише, осим на часу или код куће кад ради домаћи задатак.

Што овде није случај.

Али бака Жи ми је пришла, честитала ми, знате већ ону сцену са *срећан – рођендан – да – нам – најунши – још – сѿојуѿи – ѿолико – већ – си – ѿрава – девојка – још – мало – ѿа – ћеш – се – удаѿи – али – ѿази – мушкарци – нису – низашиѿа*, а затим ми је гурнула у руке овај дневник.

Објаснила ми је намигујући, што ја уопште нисам разумела (права сам глупача, лепо каже Ванеса):

– Ово служи томе да записујеш и чуваш своје тајне.

Држала сам поклон у рукама без речи, она ме је гледала, а ја сам само мислила *ма шѿа ли би са оним ајѿодом који сам јој ѿражила?*, али она је била упорна:

– Да записујеш све оно важно што ти се деси, а за шта не желиш да ико сазна!

Рекла сам *хвала* (можда сам глупача, али сам бар лепо васпитана глупача, што у данашње време није лако наћи).

Сигурно ниједна од мојих другарица, укључујући Ванесу, Розарио и Кларис, не зна шта је то, ни чему то служи. Досадило ми је више да кликћем по страницама, ничег нема, није ми се отворио ниједан прозор, није се чула никаква музика, ама баш ништа.

- Ово служи њоме да записујеш и чуваш своје тајне

Папир, само папир и ништа осим папира.

Бео.

Потпуно миран и тих.

Овде ничему не служи мој *дигитал-џен*.

Него, морам да набавим један *џен* од оних који се и даље зову *хемијска оловка* и којима је потребно мастило да би радили.

Осим тога, ја уопште немам тајни.

– Ти си отворена књига – често каже тата.

А кад би се у мом животу и десило нешто много важно, ја бих волела да сви то сазнају!

Чему ми служи нешто важно ако не могу да га разгласим на све стране?

Истина је да и не знам шта бака Жи подразумева под тим *много важно*, а нешто ми говори да се то не уклапа у оно што ја сматрам веома, веома, али баш веома важним, као што је, на пример, то да се сударим на улици с Бредом Питом (Сирота бака Жи, она нема појма ни ко је Бред Пит! Боже драги, како неко уопште може да живи а да не зна ко је Бред Пит?!), или да у дискотеци добијем позив за дует са Џастином Тимберлејком, или да добијем аутограме свих глумаца из *Јајода са шлајом*.*

Да ми се деси тако нешто, сигурно не бих о томе писала овде, тако да то нико не може да види!

* *Morangos com açucar*, португалска тинејџерска серија (прим. прев.).

Да ми се деси нешто тако важно, испричала бих то: целој школи, а Ванеса би цркла од љубо-
море (савршено! савршено!), целој улици, целом
граду, целој земљи, целој планети, целом свету.

(Свет је већи од планете? Вероватно јесте.)

Бака Жи је иначе драга особа, стварно јесте,
али је мало стара и није баш у току са оним што
људи воле.

Она мисли да смо ми нека врста бонсаи-дрве-
та, увек исте величине, колико год да нас заливају
и колико год година да напунимо.

Мада, упркос свему, дневник и није тако лош
као барбика коју ми је поклонила за Божић, за
коју сам се побринула да је закопам на дно орма-
на у соби, да Ванеса не би једном ушла овде, и да
је не би видела, и помислила како сам ја и даље у
фазону да се играм луткама.

Бака Жи је татина мајка, али је прилично касно
постала мајка, зато је старија од већине бака мо-
јих другарица, а старија је и од бака Саре, мамине
и тетка Ленине мајке.

Иначе, бака Сара је на то стално подсећа.

– Веома сте добро очувани за своје године – ка-
же јој с времена на време.

– Очуване су сардине у конзерви – одговара
јој бака Жи.

– Нисам хтела да вас увредим – на то ће она.

– Може да ме увреди само онај коме ја то допу-
стим – каже бака Жи и промени тему.

Бака Сара не воли много баку Жи, а бака Жи не умире баш од љубави за бака Саром.

– Тврдоглаве старице – каже мама да стави тачку на расправу.

Али ја морам да откријем шта се десило. Ко зна, можда ће то бити једина важна тајна коју ће сакрити овај дневник.

Што се тиче надимка Жи, у питању је Едвижес од миља, а Едвижес је име које не би требало дати ни најгорој непријатељици, иако су њени родитељи сигурно мислили да је дивно. Људима је свашта дивно.

А за длаку, баш за длаку, најтању длаку на свету (успут, шта ли то уопште значи за *длаку?*), да и мени западне то име.

Да објасним.

Бака Жи је била болничарка. У оно време, по њеној причи, болничарке нису могле да се удају. Али њој то никада и није било важно.

– Увек сам се сматрала венчаном за своју професију – и дан-данас она тако каже кад се присећа тих времена.

Изговара те речи тако узвишеним тоном да ја, кад је чујем, одмах почнем да замишљам болничарку како долази у ноћну смену и празни нокшире, мења завоје и чисти повраћањац ... обучена као млада, с велом који се вуче по поду и свим осталим што уз то иде.

Није патила ни за ким.

Није умрла од љубави са осамнаест година.

Није сањала о удаји са двадесет.

Није сањала о томе да добије дете у двадесет петој.

Била је званично венчана са својом професијом – и на памет јој није падало да је превари.

Све док једног дана...

Није била баш млада када је, након једног карневалског плеса, после много самби (и сигурно још толико много каипириња...) завршила у загрљају једног момка.

Првог.

Јединог.

Погледала га је, уверена да пред собом види човека свог живота.

У оно време људи су још веровали у то.

Најгоре је било кад му је једног дана, након бројних осмеха и загрљаја, рекла да је трудна.

Момак се напола загрцнуо

*(Значи, сад ћеш морати да њресџанеш да радиш?
Видећемо већ...)*

и очајнички пожелео цигарету.

Али пошто је покушавао да престане да пуши, баш није имао ниједну при руци.

– Сешћу у ауто и отићи часком до киоска. Одмах се враћам – рекао је.

Можда је тада погрешно пут – у оно време још није било GPS уређаја – нико га више никада није видео.

Баш као у првих сто епизода шпанске серије, пре него што се прича приведе крају и сви се са свима венчају.

Али пошто то није била шпанска серија, није било времена за срећан крај и нико се ни са ким није венчао; младожења је отишао својим путем, а наивна невеста остала је с бебом у рукама.

И сама ју је одгајила.

Зато је, кад сам се ја родила, тата сматрао да би, ако ме назове Едвижес, то био леп начин да укаже част својој мајци, да јој тиме покаже колико је поштује и колико јој је захвалан за тако велику жртву.

Моја мама (у чијем животу није било шпанске серије, ако не рачунамо револуције у којима су њени родитељи учествовали као млади) девет месеци смишљала је име за мене.

Али никад није мислила на то.

Натуштила се и промрмљала:

– Едвижес... Какво старинско име...

– Имена нису ни старинска ни модерна, или ти се допадају, или ти се не допадају – рекао је тата.

Мама је знала да ће он бити веома несрећан ако ме не буду назвали по његовој мајци; недавно су се венчали, све је још одисало миром и љубављу, вечера уз свеће за Дан заљубљених, гледали су филм и она није желела да му противречи.

Одједном је добила сјајну идеју и предложила да додају и име њене мајке, па да тако укажу част

обема, јер је и њена мајка, мада је увек имала мужа поред себе, добро одгајала ћерке и заслужила је то.

Тако су се договорили да ћу ја на крштењу добити величанствено име Едвижес Сара. Име које је поврх свега још и неизговорљиво. Е баш пробајте да га изговорите, па ћете видети јесам ли у праву.

Спасла ме је тетка Лена, коју само због тога треба да чека место у рају.

Позвали су је да ми буде кума; када ме је угледала у колевци у породилишту, рекла је да уопште не личим на Едвижес Сару.

Ни на Сару Едвижес.

И окренула се ка Теодори, својој и маминој другарици из детињства (која је била позвана за кума, пошто моја мама није нашла ниједног погодног мушкарца за тај задатак), па је упитала:

– Шта ти мислиш?

Теодора (која иначе баш личи на Теодору) сложила се с тим да уопште не личим на Едвижес Сару.

Ни на Сару Едвижес.

Да ли уопште ико личи, питам се ја.

А како и куме треба слушати у тим питањима – рекле су обе готово углас – то није могло тек тако да се заврши.

– Најгоре је – промрмљала је моја мама – што обе баке већ знају за то и увредиће се.

Тада је тетка Лена добила генијалну идеју:

– Онда треба девојчицу назвати по имену светитељке на чији се дан родила!

И бака Жи и бака Сара биле су добре католикиње, бака Жи је чак мог тату назвала Жеронимо, по свецу заштитнику сирочади. Увек су ишле недељом у цркву, постиле, давале новац за мисионаре, у мају ишле на ходочашће у Фатиму (колима, али су ипак ишле), палиле свеће за мир, помагале на божићном базару у парохији, те се свакако неће противити тој идеји.

Нису се успротивиле; нека ме, дакле, назову по светитељки.

И тако сам добила име Инес, име светитељке чији се празник слави двадесет првог јануара – бар тако пише у тетка Ленином календару.

Много година касније тетка Лена ми је испричала да је, пре него што је дала тај предлог, проверила име светитељке за тај дан јер, међу нама речено, има светитељки са именима много горим него Едвижес Сара.

Или Сара Едвижес.

И свим тим испунила сам већ гомилу листова у овом дневнику.

Но, да ли сам испричала нешто важно?

Неку тајну?

Мислим да се нећу тиме оптерећивати.

Писаћу шта хоћу и кад хоћу – и готово.

А пошто ми се сад не пише, а писала сам и више него што сам намеравала, затворићу свеску, угасићу светло и сањаћу Бреда Пита.

Који је човек мог живота.

А зове се Вилијем Бредфорд. Име које ћу, боже здравља, дати свом првом сину.

Макар морала да емигрирам у Америку.

Од када имам овај дневник (који би, међу нама, било боље да се зове недељник или месечник, јер немам баш сваког дана довољно стрпљења да га отворим), бака Жи свима говори да ћу бити списатељица.

Сирота бака Жи, шта све мисли о мени...

Чак је и разумем.

У дубини душе, баш на самом дну, потајно се нада да ћу кренути њеним стопама, пошто је већ мој отац, како она каже, уз дубок уздах разочарења, *исџао на Алмеида и нема ни ѿрунке осећајности*.

Алмеида је породица мог тате са очеве стране.

То јест, породица оног момка који је збрисао и никада га више нико није видео.

Након што га је неко време чекала да се врати (можда су продали све цигарете, можда га је прегазио ауто, или је изгубио памћење, тако нешто), бака Жи одлучила је да оде до његових родитеља

Шта да радиш када уместо ајпода који желиш за тринаести рођендан добијеш дневник? Празну свеску у којој је дигитал-пен неупотребљив. Нема по чему да се кликће на страницама, не отвара се ниједан прозор, не чује се никаква музика, другим речима – прави смор за Инес. Ипак, набавила је један „пен“ од оних који се и даље зову хемијска оловка и тако су се у дневнику нашли паметница Жонас, плавушан Домингос, њена најбоља другарица Ванеса и две њене највеће љубави – чоколада и Бред Пит.

ISBN 978-86-7781-808-1

9 788677 818081

www.kreativnicentar.rs